

Cvetka Hojnik in Taja Frešer

TEMNA STRAN EMOCIJ

15. 11.–14. 12. 2024

MMC KIBLA/KiBela

Združitev dveh ustvarjalnih pristopov, umetnice in oblikovalke, slikarke **Cvetke Hojnik** in modne oblikovalke **Taje Frešer** na njuni premierni skupni razstavi tvori nova medsebojna razmerja v okoliščinah ambientalne celostne (grafične) podobe z likovnimi sredstvi. Dialog slik in tekstila spleta vizualno in čustveno zgodbo, ki jo povezujejo materiali, strukture, zvoki in gibanje.

Koncept povezovanja oblačil in vizualnih instalacij v celostno podobo se vrši, ko se premikajoči se modeli, ki postanejo statični objekti oz. skulpture, zlijejo v eno s slikami, ozadjem in prostorom. Iz dveh osebnih, intimnih in avtorskih poetik tako nastane ena, ki se barvno in kompozicijsko zliva v enovito prostorsko postavitev in umešča posamezne elemente obeh ustvarjalk v estetsko nadgradnjo, s čimer prehajanje med lastnim in skupnim dobi nove pomene. Dela postanejo metafore miselnega in čustvenega, resničnega in duhovnega v prostor-času. Sicer jih lahko z vedenjem o profilih obeh zaznavamo tudi izolirano, individualno in uživamo ob gledanju določenega *artefakta*, a glavni učinek razstava doseže, če jo vzamemo kot svojevrsten scenografski eksperiment, na katerem smo tudi obiskovalke in obiskovalci performerji.

Med umetninami se lahko sprehodimo in izberemo pot in kot gledanja, lahko se jih dotaknemo, poslušamo, vonjamo. Vsaka kompozicija predstavlja novo kuliso, ekspresivnost in simboliko oblik in barv ter nov izziv, in sicer tako za avtorici kot za gledalke in gledalce, ki imajo z deli taktilno interakcijo. Z različnih zornih kotov in perspektiv, oddaljenih in bližnjih, motivirajo k meditaciji o prepletu življenja in smrti, reda in kaosa, zavednega in nezavednega. Pogled na razstavljena dela nas povede v razmišljanje o poglobljenih, večnih vprašanih življenja, potrjevanju svoje prisotnosti na Zemlji z analogijami minljivosti in duhovnosti ter poveže v mizanscensko sinestetično izkušnjo.

Ko se sprehajamo po scensko zastavljeni namestitvi, posebej pripravljene za *KIBLO* in *KiBelo*, kjer se trdota slik Cvetke Hojnik zdi nasprotje mehke oblike Taje Frešer, se les, platno in tkanina pogovarjajo z barvo. Črno. Temno. Z emocijo. Postanek odpre pogled in s premikanjem zajemamo kader po kader, ki jih zlagoma montiramo v edinstven doživljaj in po svojem scenariju režiramo kot imaginacijo fizičnih zaznav in metafizičnih občutij. Vonj. Material. Kompaktnost slikovnih površin in lahkotnost oblikovanih tkanin sta kot kontrapunkt v orkestrski partituri, ki si je izbrala vizualno pesnitev za uverturo v svojo opero. A ne te romantične opere, ampak poznorenesančno praizvedbo, odigrano na izvornih instrumentih, denimo, prvo opero v zgodovini *Dafne* skladatelja **Jacopa Perija** (1561–1633) iz leta 1597. Operna zgodba o Apolonu, ki se zaljubi v nimfo Dafne, črpa navdih iz **Ovida** (43 pr. n. št.–17/18 n. št.) in njegove pripovedne pesnitve *Metamorfoze* (8. leto n. št.), dela, ki se je široko uporabljalo v operah, nastalih v florentinskih, mantuanskih in rimskih opernih krogih.

V libretu **Ottavia Rinuccinija** (1563–1621) Apolon, eden najpomembnejših in najbolj kompleksnih božanstev v antični grški in rimski religiji in mitologiji, reši človeštvo tako, da ustrelji Pitona – v grški mitologiji plazečo žival (včasih predstavljeno kot zmaj), ki po verovanju v Delfih

Cvetka Hojnik in Taja Frešer
TEMNA STRAN EMOCIJ
15. 11.–14. 12. 2024

MMC KIBLA/KiBela, Ulica kneza Koclja 9, Maribor
Odpiralni čas: od ponedeljka do petka od 10. do 18. ure, v soboto od 10. do 14. ure

živi v središču Zemlje – in kmalu potisne Kupida v lokostrelsko tekmovanje, da bi videl, kdo strelja bolje. Da bi mu povrnil, ga Kupid ustrelji in povzroči, da se zaljubi v Dafne. Da bi pobegnila od Apolona, se Dafne spremeni v lovorjevo drevo, iz katerega si Apolon naredi krono in postane simbol poezije, glasbe, plesa in svobode.

Metamorfoze so eno najvplivnejših del zahodne kulture. Številne epizode iz pesnitve, ki v mitsko-zgodovinskem okvirju obsega več kot 250 mitov, 15 knjig in 11.995 vrstic, so bile upodobljene v kiparstvu, slikarstvu in glasbi, zlasti v času renesanse. Navdihnile so pisatelje, kot so **Dante Alighieri** (1265–1321), **Giovanni Boccaccio** (1313–1375), **Geoffrey Chaucer** (1343–1400) in **William Shakespeare** (1564–1616) in likovne umetnike, denimo slikarja **Tiziana** (1488/90–1576) in **Petra Breughla st.** (1525–1530–1569) ter kiparja **Gianlorenza Berninija** (1598–1680). Pozornost do Ovidijevega dela se je znova povečala proti koncu 20. stoletja in *Metamorfoze* še naprej vzpodbujajo domišljijo, porajajo zgodbe, interpretirajo in pripovedujejo skozi različne medije.

V dialogu dveh umetnic navdih za predstavitev s skupno razstavo izhaja iz praoblik, kroga in kvadrata kot simbolov za moškega in žensko, kar podpira koncept emocij in medsebojnih odnosov ter razkrivanja temačne strani čustev, ko se zazremo v globino duš, ki so povezane na različne načine. Prevladujoča barva eksponatov je črna. Vstopimo v črno luknjo. V prostor antimaterije. Kdo ali kaj je to? Smo antimaterija tudi mi sami v sebi? In sami po sebi? Saj naj bi nosili s sabo tudi svoja nasprotja. Obhod po ambientu nas navaja, navdaja, spreminja, vznemirja, vzgaja, razdvaja ... Vesolja v Vsevesolju. Univerzumi v Multiverzumu. Prapočela in počela. Realna in simbolna. Kolektivno nezavedno in individualno determinirano.

Čeprav nas ločujejo meje, različni jeziki, različno dojetje in (ne)sprejemanje sveta, različne navade, v umetnosti postajamo eno. S čuti in čustvi. Perceptivno in reaktivno. Vstopimo v črno luknjo, se potopimo vanjo in zagrebemo v temno snov, da kot temna stvar potujemo po koncentrirani energiji. Emocionalno in duhovno. Pomikamo se bliže k Apolonu, tudi bogu resnice in prerokb, zdravljenja in bolezni, sonca in svetlobe.

– Peter Tomaž Dobrila

BIOGRAFIJI

Cvetka Hojnik k slikarstvu pristopa s prvobitno in z neposredno, s skoraj čutno izkušnjo materialov ter z instinktivnim občutkom za in z zaupanjem v kozmičen red. Njena sistematičnost in študioznost sta zaznamovani s ponižnostjo v raziskovanju tehnik tradicionalnega likovnega ustvarjanja, pri katerem z lahkotnostjo podreja snov svoji viziji, pri tem pa za pripoved svojih globokih osebnih doživljanj izbira niz različnih likovnih sredstev – v sožitju z naravo namreč uporablja tekstilne, slikarske, tudi naravne organske in že uporabljene ali zavržene materiale. Umetnica se je rodila v Murski Soboti. Po končani gimnaziji v Murski Soboti je diplomirala na Naravoslovno tehniški fakulteti Univerze v Ljubljani na oddelku za tekstilstvo, študijski program oblikovanja tekstilij in oblačil (mentor red. prof. Darko Slavec, akad. slik., graf. spec.). Študirala je tudi na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Z nalogo *En Soph – Asemblaži in teksturiranje skozi fraktale kabale* je na Šoli za slikanje in risanje prejela naziv magistrica likovnih umetnosti. Za svoje ustvarjanje je prejela več nagrad in priznanj (med drugim je štirikratna nagrajenka DLUM-a in prejemnica Golden Osten nagrade na Osten Biennalu v Skopju). Za svoje ustvarjanje je prejela več nagrad in priznanj. Leta 2013 je imela pregledno razstavo svojih del v Galeriji – Muzej Lendava. Ob tej priložnosti je izšla njena monografija in podelitev priznanja za kulturne dosežke doma in v tujini.

Taja Frešer verjame v ravnovesje med realnostjo in domišljijo. Ustvarjanje tega je mogoče samo, če se poglobimo v realen svet in se resnično zazremo sami vase, da najdemo razlike, ki med sabo povežejo v simfonijo dobrega in slabega, zanimivega in dolgočasnega ter ustvarimo nekaj novega, še nevidnega.

Taja Frešer je leta 2019 maturirala na Srednji šoli za oblikovanje Maribor (SŠOM), smer tehnik oblikovanja – modni oblikovalec (mentor: prof. Cvetka Hojnik). Po končani srednji šoli se je vpisala na modni študijski program – BA Fashion v Angliji (Veliki Britaniji) na šoli Cambridge School of Visual and Performing Arts – CSVPA (vodja programa: modna oblikovalka Holly Fulton, dodatna mentorja pri kolekciji: oblikovalca nakita Yunus & Eliza), kjer je leta 2022 z zaključno modno revijo pod naslovom *The Beauty and Horror of Death* prejela naziv Bachelor of Arts. S svojo zaključno kolekcijo je bila tudi izbrana za fotografiranje – Graduate Fashion Week, Talent of Tomorrow photoshoot 2022. Njena dela so bila objavljena tudi v *ASBO Magazine*, prav tako je bila njena kolekcija na vabilih Graduate Fashion Week 2023. Za svoje ustvarjanje je v letih šolanja osvojila že več nagrad in priznanj tako doma kot v tujini. Trenutno živi in ustvarja v Londonu v Angliji.